

kážou se obci, které byl přikázán jich otec neb matka. Děti svéprávné, děti nemající způsobilosti právní, které nežijí s otcem, po případě s matkou ve společenství, a sirotci nemající ani otce ani matky, přikážou se dle § 19. jmen. z., ač nenabyly-li ovšem již jinde práva domovského (§ 21. jmen. z.). Dle osnovy zákona, kterou vláda v říjnu r. 1894 říšské radě předložila, nabývá každý státní občan rakouský, který v dotýčných obcích po 5 roků se zdržoval a po tu dobu daň přímou platil, ať z nemovitosti, živnosti neb z příjmů, aneb kdo vůbec po 10 roků dobrovolně a stále v dotýčných obcích se zdržuje, práva, aby byl přijat ve svazek domovský dotýčné obce. Cizozemci a osoby, jež nemohou státní občanství prokázati, mohou za těchže podmínek býti přijati ve svazek domovský, ač dosáhnou-li dříve státního občanství.

Bezpečnost zdraví viz Skutky trestné proti bezpečnosti zdraví.

Bezpečnost života viz Skutky trestné proti bezpečnosti života.

Beztrestnost viz Důvody beztrestnosti.

Bezvěrci.

I. Pojem. B. jsou osoby, jež nejsou příslušníky ani církve ani společnosti náboženské zákonem uznané. Bezvěrci, které nelze stotožňovati s ateisty, přísahají rovněž (»k Bohu všemohoucímu«) dle téže znělky přísahy, jako ostatní osoby věřící s tím pouze rozdílem, že se vynechají obřadnosti pro jednotlivá vyznání předepsané, na př. kříž a svíčky, thora atd. Tyto obřadnosti se nepřipouštějí, i když strana prohlásila, že je vykoná. (Roz. nejv. s. dv. ze dne 1. května 1872, č. 4310. Kn. jud. č. 73.)

II. Právní poměry bezvěrců upravuje zák. ze dne 9. dubna 1870 č. 51. ř. z. způsobem následujícím:

1. Manželství uzavírají bezvěrci před úřadem politickým (před okresním hejtmanstvím, ve městech s vlastním statutem obecním před magistrátem) (§ 1. jmen. z.), kterýž předsebere též ohlášky a v případě rozvodu pokouší se o smír. Příslušnost úřadu politického řídí se bydlištěm snoubenců neb manželů. Stejným způsobem mohou uzavřít manželství před úřadem politickým osoby, jež se zdráhá správce duchovní ohlásiti neb oddati. (Viz čl. Manželství občanské, § 1., a čl. II. zák. ze dne 25. května 1868 č. 47. ř. z.) — Pokud se týče překážek manželství platí pro bezvěrce pouze ty, jež stanoví o. o. z. Protož nemohou bezvěrci uzavřít sňatek s osobami vyznání křesťanského, ježto dle § 64. o. o. z. nemohou křesťané s nekřesťany ve smlouvy manželské vcházeti. (Roz. nejv. s. ze dne 22. listopadu 1892 č. 18.594., časopis »Juristische Blätter« 1893 č. 12.) Chce-li tedy křesťan sňatek uzavřít s nekřesťanem, jest nucen buď přestoupiti ku nějaké společnosti náboženské nekřesťanské, neb se prohlásiti bezvěrcem. Při rozloučení manželství jsou bezvěrci na roveň postaveni nekatolickým křesťanským souvěrcům (§ 2. cit. z. §§ 115., 116. o. o. z.), což platí nejen když obě strany jsou bezvěrci, nýbrž i tehda, je-li bezvěrec oddán s osobou příslušící církvi nebo některé společnosti náboženské státem uznané. (Roz. nejv. s. ze dne 30. září 1879, časopis »Gerichts-Zeitung« 1879 č. 88., a ze dne 13. dubna 1880 č. 7589. a 7934. sb. »Gl. U.«)

2. Děti bezvěrců. Zákon ze dne 25. května 1869 č. 49. ř. z. stanoví, že ten z rodičů, jemuž přísluší právo dítěto vychovávat, určuje též

vyznání náboženské dítěte. Dítka až do 14 let musejí náležeti některému náboženství zákonem uznanému, a mají též v tomto náboženství býti vychovávány (§ 1. odst. 4. cit. z.) — Dítka školní, jež náležejí společnosti náboženské zákonem uznané, mají se vyloučiti z domácích cvičení vyznání náboženského zákonem neuznávaného (nál. říš. s. ze dne 20. dubna 1880 č. 68. Hye č. 21.). — Prohlásí-li se jeden aneb oba rodiče, po případě matka nemanželská za bezvěrce, nestanou se děti bezvěrci, ježto ustanovení čl. 2. z. ze dne 25. května 1868 č. 49. ř. z., týkající se změny náboženství nevztahují se na prohlášení se bezvěrcem (nál. spr. s. dv. ze dne 18. dubna 1884 č. 668., Budwinski 2094.).

3. Bezvěrci pohřbívají se na hřbitově věřících, není-li ovšem v obvodu obce místní zvláštního hřbitova pro bezvěrce (§ 12. zák. ze dne 25. května 1869 č. 49. ř. z.).

4. Matriky. Zákon ze dne 9. dubna 1870 č. 51. ř. z. a nař. min. ze dne 20. října 1870 č. 128. ř. z. obsahují o vedení matrik bezvěrců následující ustanovení:

Matriky vede okresní hejtmanství, po případě magistrát. Příslušnost řídí se dle místa, kde se porod neb úmrtí udály (§ 3.).

Každý porod neb úmrtí musí se nejdéle do 8 dnů úřadu oznámiti; při porodu má se zároveň udati příjmení, které se dítěti dalo neb dá.

Tato povinnost přísluší při porodu v první řadě manželskému otci, je-li nepřítomen neb není-li mu to možné, neb je-li dítě nemanželské, lékaři neb bábě porodní; stal-li se porod bez nich, jest k tomu povinen ten, v jehož bytě se dítě narodilo. Není-li tu ani jediné z těchto osob, jest matka dítěte povinna, oznámení učiniti.

Oznámení úmrtí přísluší v první řadě manželé žijícímu, pak příbuzným a posléze tomu, v jehož bytu osoba zemřela (§ 5. jmen. z.).

Opomenutí těchto nařízení, nad jichž šetřením bdí okresní hejtmanství a představený obce, tresce se pokutou až do 50 zl., v případě nedobytnosti vězení až do 5 dnů (§ 6. jmen. z.).

Pro sňatky bezvěrců nejsou zřízeny zvláštní matriky, nýbrž sňatky jich zanášejí se do matrik o sňatcích občanských vedených (§ 2. nař. min. vn. kultu a vyuč. a spr. ze dne 20. října 1870 č. 128. ř. z.).

Bigamie. (Zločin dvojnásobného manželství.) Zločinu tohoto dopouští se osoba oddaná, vejde-li s jinou osobou v manželství (§ 206. tr. z.), jakož i ten, kdož nejso oddán, uzavře manželství s osobou, o které ví, že jest oddána (§ 207. tr. z.), při čemž se předpokládá, že první manželství osoby oddané bylo platně uzavřeno a že v době uzavření druhého sňatku ještě trvá.

Nebylo-li tedy manželství prvé v době uzavření druhého platné, nebo bylo-li již zrušeno na př. smrtí prvního manžela, nelze mluvit o bigamii, byť i pachatel omylem měl za to, že první manželství ještě trvá (delikt putativný). Není třeba, by při uzavření druhého manželství bylo dbáno všech obřadností, nýbrž dostačí, bylo-li uzavřeno manželství tak, že nemůže býti manželi samými rozloučeno, nýbrž toliko soudem. Odsouzení pro bigamii nepřekáží, bylo-li druhé manželství prohlášeno neplatným jen z důvodu nedostatečných ohlášek (nál. kass. s. dv. ze dne 17. února 1882 č. 417. sbírky č. »Gerichts-Zeitung«). Při uzavření druhého manželství musí býti zachována aspoň forma zákonem předepsaná; vykonal-li tedy oddávací akt nad židovskými snoubenci zřízenec náboženský, jenž není ani rabínem